

Î N C H E I E R E

09 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Galina Stratulat, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către
SA „Drumuri Ialoveni”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL
„Azidacom” către SA „Drumuri Ialoveni” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, prin care
a fost admis apelul declarat de către SRL „Azidacom”, casată hotărârea Judecătoriei
Hîncești din 24 iunie 2013 în partea încasării penalității, și emisă o nouă hotărâre de
admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La data de 19 martie 2013, reprezentantul reclamantei SRL „Azidacom” s-a
adresat cu cerere de chemare în judecată către SA „Drumuri Hîncești” cu privire la
încasarea datoriei de 447083,35 lei, a sumei de 160950,60 lei cu titlu de penalitate,
precum și a tuturor cheltuielilor de judecată suportate efectiv de către reclamantă.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reprezentantul reclamantei SRL
„Azidacom” a invocat că la data de 01 mai 2012, între SRL „Azidacom” și SA
„Drumuri Hîncești” a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 01/05-1, în
temeiul căruia SRL „Azidacom” a vîndut SA „Drumuri Hîncești” marfă (pietriș/
sevră) la preț total de 727083,35 lei. Reprezentantul reclamantei a mai menționat
că faptul executării de către reclamanta SRL „Azidacom” a obligațiilor sale
contractuale, precum și faptul recepționării de către pîrîta SA „Drumuri Hîncești” a
mărfii, se confirmă prin facturile fiscale seria FA1363416, seria FA1363417, seria
FA1363418, seria FA1363972, seria FA1363985, seria FA1363986, seria
FA1363988, seria FA1363987, seria FA1363980, seria FA1363977, seria FA
1363979, seria FA1494987 și seria FU3774607.

De asemenea, s-a mai indicat că pînă la momentul depunerii cererii de
chemare în judecată, pîrîta SA „Drumuri Hîncești” a executat obligațiile pecuniare
în volum parțial, achitând din suma totală de 727083,35 lei, doar suma în mărime de

280000,00 lei. Astfel, reprezentantul reclamantei a menționat că la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, datoria pârței SA „Drumuri Hîncești” față de reclamanta SRL „Azidacom” constituie suma de 447083,35 lei.

La data de 15 februarie 2013, în adresa pârței SA „Drumuri Hîncești” a fost înaintată o pretenție, prin care reclamanta a solicitat achitarea datoriei în mărime de 447083,35 lei, cerere nesoluționată de către pîrît, din cele indicate de către reprezentantul reclamantei.

La fel, reprezentantul reclamantei a menționat că potrivit prevederilor punctului 4.1. din contractul privind tranzacția de vânzare-cumpărare nr.01/05-1 din data de 01.05.2012, pentru achitarea cu întârziere a costului mărfii livrate, cumpărătorul se obligă să achite vânzătorului penalitatea în mărime de 0,2% pentru fiecare zi de întârziere, astfel, în temeiul contractului nominalizat, reprezentantul reclamantei a precizat că reclamanta SRL „Azidacom” a calculat penalitatea pentru fiecare zi de întârziere, care constituie suma în mărime de 160950,60 MDL.

La data de 12 aprilie 2013, în temeiul prevederilor art. 60 alin. (2) CPC, reclamanta SRL „Azidacom” a depus cerere de concretizare a pretențiilor din cererea de chemare în judecată și și-a majorat pretențiile, solicitînd încasarea de la pîrîtul SA „Drumuri Hîncești” inclusiv și suma în mărime de 54017 lei, cu titlu de dobîndă legală de întârziere.

Ulterior, la data de 15 mai 2013, reclamanta SRL „Azidacom” a înaintat o cerere prin care și-a concretizat cerințele din acțiune, astfel încât a solicitat de a dispune încasarea de la pârâta SA „Drumuri Hîncești”, în beneficiul reclamantei SRL „Azidacom” prețul mărfii livrate în sumă de 447083,35 lei, a penalității contractuale de întârziere în sumă de 140608,80 lei, a dobînzii legale de întârziere în sumă de 2519,74 lei și a tuturor cheltuielilor de judecată suportate efectiv de reclamant (taxa de stat și cheltuieli de asistență juridică).

La data de 19 iunie 2013, prin încheiere judecătorească, la cererea reclamantei SRL „Azidacom”, a fost admisă succesiunea în drepturi materiale și procesuale a pârței SA „Drumuri Hîncești” de către SA „Drumuri Ialoveni”.

Mai mult ca atît, reprezentantul reclamantei SRL „Azidacom” a solicitat admiterea acțiunii ca întemeiată și a explicat că la punctul 4.1 al contractului de vânzare-cumpărare s-a comis o eroare mecanică. Astfel, reclamanta susține că pct.4 al contractului stabilește răspunderea contractuală care include ambele părți ale contractului, astfel încât pct. 4.1. trebuie interpretat în coroborare cu pct. 4.2. al aceluiași contract, or, nu poate fi obligat vânzătorul să poarte răspundere și pentru neachitarea mărfii și pentru livrarea mărfii cu întârziere. În acest sens, reprezentantul reclamantei consideră că prin interpretarea corectă a contractului, pârâta trebuie sancționată pentru neplata la timp a mărfii livrate, la caz penalitatea constituind suma de 140608,80 lei, în caz contrar, clauza contractuală devine

absurdă și nu poate fi executată. La fel, reprezentantul reclamantei a explicat că penalitatea contractuală nu exclude plata dobânzii legale de întârziere conform prevederilor art. 619 Cod Civil, care la caz constituie suma de 2519,74 lei, iar taxa de stat ce urmează a fi încasată de la pârâtă constituie suma de 13450 lei și 4300 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești din 24 iunie 2013, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat de la pîrîta SA „Drumuri Ialoveni” în beneficiul reclamantei SRL „Azidacom” suma de 417083,39 lei cu titlu de datorie, suma de 2519,74 lei cu titlu de dobândă de întîrziere, taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 12588,09 lei.

S-a respins pretenția reclamantei SRL „Azidacom” împotriva SA „Drumuri Ialoveni” privind încasarea penalității în sumă de 160950,60 lei, cu mențiunea că hotărîrea primei instanțe privind încasarea sumei de 417083,39 lei este fără drept de executare.

Împotriva hotărîrii nominalizate, apelanta SRL „Azidacom” a declarat apel la 19 iulie 2013, solicitînd admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii primei instanțe în partea ce ține de respingerea cererii reclamantei SRL „Azidacom” privind încasarea penalităților și emiterea unei hotărîri noi, prin care a fi dispusă încasarea forțată de la pîrîta SA „Drumuri Hîncești”, în beneficiul reclamantei SRL „Azidacom” a sumei de 140608,80 lei, cu titlu de penalități, precum și a cheltuielilor de judecată suportate la depunerea cererii de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013 s-a admis apelul declarat de către SRL „Azidacom”.

S-a casat hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 24 iunie 2013, în partea în care s-a respins pretenția reclamantei SRL „Azidacom” împotriva SA „Drumuri Ialoveni” privind încasarea penalității în sumă de 160950,60 lei.

S-a emis o hotărîre nouă prin care s-a încasat de la SA „Drumuri Ialoveni” în beneficiul reclamantei SRL „Azidacom” penalitatea în mărime de 140608,80 lei.

S-a menținut hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 24 iunie 2013, în partea în care s-a încasat de la SA „Drumuri Ialoveni” în beneficiul reclamantei SRL „Azidacom” suma de 417083,39 lei cu titlu de datorie, suma de 2519,74 lei cu titlu de dobândă de întîrziere, taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 12588,09 lei, cu mențiunea că hotărîrea primei instanțe privind încasarea sumei de 417083,39 lei este fără drept de executare.

La adoptarea soluției instanța de apel a concluzionat că, SRL „Azidacom” a solicitat încasarea de la SA „Drumuri Hîncești”, în beneficiul său, a penalității în mărime de 140608,80 lei, calculată pentru neexecutarea contractului nr. 01/05-1 din data de 01 mai 2012.

În conformitate cu prevederile art. 624 alin. (1) Cod Civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, invocând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

În corespundere cu prevederile art. 725 Cod Civil, contractul trebuie interpretat pe principiile bunei-credințe. Contractul se interpretează după intenția comună a părților, fără a se limita la sensul literal al termenilor utilizați.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 726 Cod Civil, la interpretarea contractului se va ține cont de natura lui, de circumstanțele în care a fost încheiat, de interpretarea care este dată acestuia de către părți sau care poate fi dedusă din comportamentul lor de până la și de după încheierea contractului, precum și de uzanțe.

De asemenea, instanța de apel a reținut că în prevederile punctului 4.1. din contractul privind tranzacția de vânzare-cumpărare nr. 01/05-1 din data de 01.05.2012, încheiat între SRL „Azidacom” și SA „Drumuri Hîncești”, este stabilit că pentru achitarea cu întârziere a costului mărfii livrate, vânzătorul se obligă să achite cumpărătorului penalitatea în mărime de 0,2% pentru fiecare zi de întârziere, iar la rubrica în care sunt indicate rechizitele bancare, părțile au indicat că vânzător este SA „Drumuri Hîncești”, iar cumpărător este SRL „Azidacom” (f.d. 5-7).

Avînd în vedere circumstanțele elucidate coroborat cu normele legale enunțate supra, instanța de apel a considerat că prima instanță nelegitim și neîntemeiat a respins pretenția reclamantei SRL „Azidacom” referitoare la obligarea SA „Drumuri Hîncești” de a plăti penalitate în mărime de 0,2% pentru fiecare zi de întârziere a executării contractului nr. 01/05-1 din data de 01.05.2012, motivînd că prevederea contractuală din pct. 4.1., reflectă voința părților la caz și prin ea părțile contractului au stabilit de comun acord, anticipat și prin apreciere comună cuantumul despăgubirilor ce vor fi datorate de partea în culpă, în cazul neîndeplinirii ori îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor asumate.

Or, instanța de apel a menționat că la întocmirea punctului 4.1. din contractul privind tranzacția de vânzare-cumpărare nr. 01/05-1 din data de 01.05.2012, încheiat între SRL „Azidacom” și SA „Drumuri Hîncești”, a fost comisă o eroare de redactare și în acest mod părțile contractului au indicat în mod eronat că pentru achitarea cu întârziere a costului mărfii livrate, vânzătorul - SRL „Azidacom”, se obligă să achite cumpărătorului - SA „Drumuri Hîncești”, penalitate în mărime de 0,2% pentru fiecare zi de întârziere, or din natura raportului juridic stabilit între vânzătorul - SRL „Azidacom” și cumpărătorul - SA „Drumuri Hîncești”, precum și din interpretarea prevederilor din pct. 4.1. din contract, nicidecum nu rezultă că vânzătorul - SRL „Azidacom” își achită singur marfa pe care o livrează cumpărătorului - SA „Drumuri Hîncești” și încă se mai obligă să plătească

cumpărătorului o penalitate în mărime de 0,2 % din prețul mărfii livrate, deoarece, obligația de achitare a mărfii, conform contractului nominalizat, aparține cumpărătorului SA „Drumuri Hîncești”.

Mai mult decît atît, instanța de apel a stabilit că prima instanță nelegitim și neîntemeiat a conchis că SRL „Azidacom” a apreciat unilateral prevederile contractuale, care reglementează clauza penală și eronat a stabilit că prin interpretarea contractului invocată de către SRL „Azidacom”, ar depăși limitele voinței părților contractante, or din analiza tuturor celorlalte prevederi ale contractului, instanța de apel a considerat că este incontestabilă natura raporturilor juridice stabilite prin voința părților și că în situația dată, părțile nu trebuie să se limiteze doar la sensul literal al termenilor utilizați, dar trebuie, în conformitate cu prevederile art. 726 Cod Civil, să țină cont de natura contractului, de circumstanțele în care a fost încheiat, de interpretarea care poate fi dedusă din comportamentul părților de pînă la și de după încheierea contractului.

Instanța de apel a notat că în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care reglementează dreptul la un proces echitabil, este de înțeles că instanțele de judecată, trebuie în hotărârile sale, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar avînd în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

La 13 februarie 2014 SA „Drumuri Ialoveni” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului SA „Drumuri Ialoveni” a indicat că, consideră decizia instanței de apel ilegală și neîntemeiată, deoarece în cadrul examinării cauzei instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a litigiului și a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material și procedural, fapt ce a dus la pronunțarea unei decizii ilegale și neîntemeiate.

Consideră recurentul că concluzia instanței de fond precum că prin interpretarea invocată de reclamant instanța de judecată ar depăși limitele voinței părților contractante este corectă și legitimă.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SA „Drumuri Ialoveni” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele SA „Drumuri Ialoveni” formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursul declarat de către SA „Drumuri Ialoveni”, în esența lui, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, căroră instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SA „Drumuri Ialoveni” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de către SA „Drumuri Ialoveni” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru